

Brüsszel, 2021. május 20.
(OR. en)

8966/21

COHAFA 51
DEVGEN 100
ONU 50
COVID-19 215
COAFR 133
MOG 44
MAMA 85
COASI 70
COLAC 37
COJUR 11
PROCIV 61
RELEX 455

AZ ELJÁRÁS EREDMÉNYE

Küldi:	a Tanács Főtitkársága
Címzett:	a delegációk
Előző dok. sz.:	8725/21
Biz. dok. sz.:	COM(2021) 110 final
Tárgy:	A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak: „uniós humanitárius segítségnyújtás: új kihívások, régi elvek” – A Tanács következtetései (2021. május 20.)

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak az Európai Parlamenthez és a Tanácshoz címzett, az „uniós humanitárius segítségnyújtás: új kihívások, régi elvek” című bizottsági közleményről szóló tanácsi következtetéseket, amelyeket a Tanács a 2021. május 20-i 3795. ülésén elfogadott.

A Tanács következtetései az Európai Parlamenthez és a Tanácshoz címzett, az „uniós humanitárius segítségnyújtás: új kihívások, régi elvek” című bizottsági közleményről

1. A Tanács üdvözli az uniós humanitárius segítségnyújtásról szóló, az Európai Parlamenthez és a Tanácshoz címzett időszerű bizottsági közleményt, tekintettel arra, hogy a finanszírozás és a segélyezés terén világszerte egyre nagyobbak a humanitárius kihívások. A Tanács komoly aggodalmának ad hangot a humanitárius szükségletek példátlan nagyságrendje, a humanitárius tér szűkülése és a növekvő finanszírozási hiány miatt. A Covid19-világjárvány jelentős mértékben felerősítette a konfliktusok, az éghajlatváltozás, a demográfiai nyomás, a kényszerű lakóhelyelhagyás, a sikertelen vagy gyenge kormányzás hatásait, valamint a nemzetközi humanitárius jog egyre nagyobb számban történő megsértését. Mindezen tényezők különösen a kiszolgáltatott helyzetben lévő lakosságot érintik.
2. A Tanács megerősíti a humanitárius segítségnyújtással kapcsolatos európai konszenzus érvényességét és relevanciáját, és újólag hangsúlyozza annak fontosságát, hogy az uniós humanitárius segítségnyújtás szükségleteken alapuló megközelítést követve, továbbá az emberiesség, a semlegesség, a pártatlanság és a függetlenség humanitárius elveivel összhangban történjen.
3. A Tanács kiemeli, hogy az ENSZ a hatékony multilateralizmus és partnerségek szellemében alapvető koordináló szerepet tölt be a humanitárius válságokra való reagálásban. Hangsúlyozza a kulcsfontosságú partnerekkel való, a nemzetközi és helyi, humanitárius nem kormányzati szervezeteket és a civil társadalmat is integráló szoros együttműködés jelentőségét, és elismeri a Nemzetközi Vöröskereszt és Vörösfélhold Mozgalom fontosságát az elvi alapokon nyugvó humanitárius reagálás előmozdítása és célba juttatása terén.

4. A Tanács hangsúlyozza, hogy a nemzetközi humanitárius jog tiszteletben tartása előfeltétele a fegyveres konfliktushelyzetekben történő hatékony és eredményes humanitárius segítségnyújtásnak, az érintett lakosság szenvedése enyhítésének és fokozott védelmük biztosításának. A Tanács ezért hangsúlyozza annak fontosságát, hogy a nemzetközi humanitárius jog tiszteletben tartása és az annak való megfelelés következetesen az EU külső tevékenységének középpontjába kerüljön – amint az a nemzetközi humanitárius jog tiszteletben tartásának előmozdításáról szóló uniós iránymutatásokban is szerepel –, és hogy biztosítani kell a polgári személyek és a polgári infrastruktúra védelmét, támogatni kell és elő kell mozdítani az elvi alapokon nyugvó humanitárius tevékenységet, valamint meg kell védeni a humanitárius teret. A Tanács továbbá nyomatékosítja, hogy biztosítani kell a rászoruló lakosság biztonságos és akadálytalan elérését, valamint a humanitárius és az egészségügyi dolgozók biztonságát és védelmét. Támogatja a nemzetközi humanitárius jogra vonatkozó megfelelési keret további megerősítését, összhangban a humanitárius segítségnyújtásról és a nemzetközi humanitárius jogról szóló, 2019 novemberében elfogadott tanácsi következtetésekkel. A Tanács fokozott erőfeszítéseket ösztönöz annak érdekében, hogy adott esetben hatékony uniós koordinációról lehessen gondoskodni a nemzetközi humanitárius joggal kapcsolatos ügyekben, mind az Unión belül, mind azon kívül, beleértve a nemzetközi humanitárius jog megsértése eseteinek jobb nyomon követését és az ilyen cselekmények elítélését is, amelyekbe beletartoznak a civil személyek, a humanitárius és az egészségügyi dolgozók, az egészségügyi létesítmények és az iskolák elleni támadások is.
5. A Tanács hangsúlyozza, hogy egyrészt a humanitárius tevékenység erőforrásalapjának jelentős megnövelése érdekében sürgősen fokozni kell a globális erőfeszítéseket, másrészt pedig a humanitárius segítséget a rendelkezésre álló erőforrásokat igénybe véve hatékonyabban kell célba juttatni. A Tanács ösztönzi a Bizottságot és a tagállamokat, hogy tegyenek erőfeszítéseket további humanitárius finanszírozás biztosítására annak érdekében, hogy az EU megőrizhesse vezető szerepét a globális donorok között, az EU-n belül pedig biztosítani lehessen a humanitárius finanszírozás fenntarthatóbb és kiegyensúlyozottabb megosztását. A Tanács felszólítja a potenciális és az újonnan megjelenő donorokat, hogy elvi alapokon nyugvó hozzájárulást nyújtsanak az ENSZ által koordinált humanitárius rendszerhez. A Tanács felszólítja továbbá a Bizottságot és a főképviselőt, hogy az érintett harmadik országokkal folytatott párbeszédükbe következetesen építsék be az elvi alapokon nyugvó humanitárius tevékenység támogatását. A Tanács arra ösztönzi a tagállamokat és a Bizottságot, hogy az ENSZ rendszerével folytassanak intenzívebb párbeszédet a humanitárius erőforrások rangsorolásáról. A Tanács üdvözli továbbá a tagállamok és a Bizottság arra irányuló munkáját, hogy további elvi alapokon nyugvó finanszírozást mozgósítsanak a nemzetközi pénzügyi intézményektől és a magánszekortól, többek között a „ne árts” megközelítésen alapuló innovatív finanszírozási megközelítések révén.

6. A Tanács támogatását fejezi ki azíránt, hogy a humanitárius partnerekkel többéves és rugalmas finanszírozási megoldásokat alkalmazzanak. Üdvözlí, hogy a Bizottság elkötelezett ezen erőfeszítések fokozása mellett, és kiemeli, hogy a nagyszabású egyezséggel összhangban minőségi finanszírozást kell nyújtani. A Tanács arra ösztönzi a humanitárius szervezeteket, hogy nagyobb mértékben alkalmazzanak innovatív megoldásokat és digitális eszközöket a reagálásuk hatékonyságának és hatásának növelése érdekében. A Tanács kijelenti, hogy humanitárius összefüggésben felelősségteljes és etikus adatgazdálkodásra van szükség a „ne árts” elv tiszteletben tartása mellett, ideértve minden olyan esetet is, amikor a humanitárius segítségnyújtás során digitális megoldásokat alkalmaznak.
7. A Tanács hangsúlyozza, hogy fokozni kell a helyi és a nemzeti szereplők támogatását, tekintettel a szükséghelyzetek előtt, alatt és után első vonalbeli reagálóként szerzett ismereteikre és tapasztalataikra. Emlékeztet arra, hogy a szükségletek olyan koordinált felmérésére van szükség, amely az említett helyi szereplők kapacitásaira támaszkodik. A Tanács ösztönzi a helyi nem kormányzati szervezetekbe – többek között a helyi, nők által irányított, illetve nőjogi szervezetekbe – történő nagyobb mértékű beruházást, valamint a méltányos partnerségi gyakorlatok előmozdítását. A Tanács hangsúlyozza annak fontosságát, hogy adott esetben megerősítsék a nemzeti reagálási struktúrákat, hálózatokat és intézményeket, ideértve – de nem kizárólag – a nem kormányzati szervezeteket, a vallási és a jótékonyági szervezeteket, valamint azok partnereit. Nyomatékosítja emellett a lokalizációs program fontosságát, amelynek segítségével javul az emberek időszerű és megfelelő szolgáltatásokhoz való hozzáférése annak érdekében, hogy a lakosság szükségleteit ki lehessen elégíteni a kialakulóban lévő, elhúzódó és elfeledett válsághelyzetekben.

8. A Tanács mély aggodalmának ad hangot az éghajlatváltozásnak a humanitárius tevékenységre gyakorolt következményeivel kapcsolatban, és üdvözli a megelőző jellegű humanitárius tevékenységre irányuló munkát, amelynek kiterjesztésére szólít fel. A Tanács megállapítja, hogy a humanitárius tevékenység megalapozásához és a szükségletalapú megközelítés következetes kiegészítéséhez kockázatértékelésre és -elemzésre van szükség. Az éghajlatváltozás hatásaihoz való alkalmazkodásra vonatkozó új uniós stratégiával összhangban a kiszolgáltatott közösségek rezilienciájának kiépítéséhez és fokozásához elengedhetetlen az éghajlattal és környezettel kapcsolatos fellépések, valamint az e területeken tevékenykedő szereplők erősebb tétele a humanitárius, a fejlesztési és a béke iránti törekvések összekapcsolását előtérbe helyező megközelítés keretében. A Tanács határozottan támogatja egyrészt a közleményben ismertetett azon célkitűzést, hogy a humanitárius segítségnyújtás kialakításába és célba juttatásába beépüljön az éghajlatváltozás és a környezetkárosodás negatív hatásaira való reagálás is, másrészt pedig a humanitárius partnerek arra irányuló erőfeszítéseinek támogatása melletti elkötelezettséget, hogy csökkentsék környezeti lábnyomukat.
9. A Tanács megállapítja, hogy a humanitárius, a fejlesztési és a béke iránti törekvések összekapcsolását előtérbe helyező megközelítést következetesebben és hatékonyabban kell alakítani és alkalmazni. Hangsúlyozza, hogy a különböző érintett szereplőknek tevékenységüket koordinált módon kell végezniük, a humanitárius segítségnyújtás során a humanitárius elveket teljeskörűen tiszteletben tartva, valamint saját megbízatásukkal és célkitűzéseikkel maradéktalan összhangban. Ez a megközelítés a rövid távú intervenciókon túlmutatva a hosszú távú fejlesztést is célozza, elősegítendő a konfliktusok és az elhúzódó válságok kiváltó okainak kezelésére szolgáló tartós megoldásokat. A Tanács ösztönzi a szükségletekre és sebezhetőségekre vonatkozó közös elemzések végzését, valamint adott esetben az uniós szakpolitikák és fellépések közös programozását és tervezését. A Tanács megállapítja, hogy a konfliktusérzékeny megközelítés alkalmazása nagy jelentőséggel bír a tekintetben, hogy a külső segítségnyújtás ne súlyosbítsa a konfliktusokat és a válságokat. A humanitárius, a fejlesztési és a béke iránti törekvések összekapcsolásának előrevitelére irányuló uniós programnak többek között a vonatkozó kísérleti programban részt vevő országok tapasztalatain és az általuk levont tanulságokon kell alapulnia, terjesztve is azokat.

10. A Tanács üdvözli, hogy a Bizottság vezető szerepet vállal a szükséghelyzetben lévők, köztük különösen a lányok oktatásának a humanitárius, a fejlesztési és a béke iránti törekvések összekapcsolását előtérbe helyező megközelítésbe való beépítése terén. A Tanács megerősíti amelletti elkötelezettségét, hogy a szükséghelyzetekben és elhúzódó válságokban megvalósítandó oktatásról szóló, 2018. novemberben elfogadott tanácsi következtetésekkel összhangban növelje az inkluzív, egész életen át tartó tanuláshoz nyújtott finanszírozást, valamint biztosítsa a biztonságos, méltányos és színvonalas oktatás és képzés valamennyi szintjét a szükség- és válsághelyzetekben. A Tanács emellett üdvözli, hogy a Bizottság vállalta, hogy folytatni fogja a tematikus politikák kidolgozását olyan területeken, mint az egészségügy, a védelem, a nemek közötti egyenlőség, a fogyatékosság, az élelmiszer és a táplálkozás – beleértve az iskolai étkeztetést –, a menedékhely, a víz, szanitáció és higiénia, a katasztrófákra való felkészülés és a katasztrófakockázatok csökkentése, valamint a segélyezés módjai. A Tanács üdvözli továbbá, hogy a közlemény kitér a mentális egészséggel kapcsolatos és a pszichoszociális támogatásra, valamint a jóllétre, és valamennyi uniós humanitárius szereplőt arra ösztönzi, hogy strukturális szinten építsék be ezeket a tényezőket tervezésükbe és programozásukba.
11. A Tanács újólág kijelenti, hogy az EU humanitárius tevékenységének középpontjában az emberek állnak, és hangsúlyozza a konfliktusok és humanitárius válságok által sújtott személyek szükségleteinek kielégítése és jogaiknak, valamint méltóságuknak védelme melletti elkötelezettségét. Az emberközpontú megközelítés magában foglalja, hogy figyelmet kell fordítani bizonyos csoportokra, amelyek fokozott veszélynek vannak kitéve, így többek között a nőkre, a gyermekekre és a fiatalokra, az idősekre, a vallási és etnikai kisebbségekhez tartozó személyekre, a fogyatékossággal élőkre, a lakóhelyüket elhagyni kényszerülő személyekre, valamint a menekültekre. A Tanács hangsúlyozza, hogy ösztönözni kell, hogy az érintett személyek érdemben és aktívan részt vegyenek az őket érintő döntések meghozatalában. A Tanács újólág kijelenti, hogy a kényszerű lakóhelyelhagyás esetében – függetlenül attól, hogy az természetes vagy emberi okokra vezethető-e vissza – elengedhetetlenül szükséges az emberek támogatása. A Tanács hangsúlyozza, hogy a nemzetközi közösségnek továbbra is dolgoznia kell a lakóhelyelhagyás kiváltó okainak a kezelésén, valamint a belső menekültek és a befogadó közösségek szükségleteinek a kielégítésén, törekedve a védelem és a segítségnyújtás megerősítésére és a tartós megoldások elősegítésére.

12. A Tanács újólág megerősíti, hogy elkötelezett a nők és lányok szükségleteinek kielégítése és jogaik védelme, valamint a nemek közötti egyenlőség előmozdítása mellett, és felszólítja az összes humanitárius szereplőt, hogy intervencióik során vegyék figyelembe ezt a szempontot, összhangban a nőekkel, a békével és a biztonsággal kapcsolatos menetrenddel is. A Tanács hangsúlyozza, hogy fontos megfelelni a nők, férfiak, lányok és fiúk védelmi szükségleteinek, és felszólítja a Bizottságot, valamint a tagállamokat, hogy törekedjenek aktívan a sebezhetőség és a kockázatoknak való kitettség csökkentésére, többek között a szexuális és nemi alapú erőszak, a kizsákmányolás és a káros hagyományok megelőzése, illetve hatásaiknak mérséklése révén.
13. Az EU továbbra is elkötelezett az összes emberi jog előmozdítása, védelme és érvényesítése mellett, továbbá a Pekingi Cselekvési Platform és a nemzetközi népesedési és fejlesztési konferencia cselekvési programja, valamint az ezek felülvizsgálati konferenciáin született eredmények teljes körű és tényleges végrehajtása mellett, és ezzel összefüggésben továbbra is elkötelezett a szexuális és reprodukív egészség és jogok mellett. Mindezek fényében az EU újólág megerősíti, hogy elkötelezett azon, minden embert megillető jog előmozdítása, védelme és érvényesítése mellett, hogy saját szexualitása, illetve szexuális és reprodukív egészsége felett teljes mértékben maga rendelkezzen, továbbá arra vonatkozóan szabad és felelősségteljes döntéseket hozzon, hátrányos megkülönböztetéstől, kényszersztől és erőszaktól mentesen. Az EU továbbá kiemeli, hogy egyetemes hozzáférést kell biztosítani a szexuális és reprodukív egészséggel kapcsolatos jó minőségű, megfizethető és átfogó tájékoztatáshoz, oktatáshoz – ezen belül is az átfogó szexuális neveléshez – és egészségügyi ellátáshoz.

14. A Tanács megerősíti, hogy elkötelezetten törekszik elkerülni az uniós korlátozó intézkedések által az elvi alapokon nyugvó humanitárius tevékenységre gyakorolt esetleges negatív hatásokat, illetve ha ez nem lehetséges, e hatásokat a lehető leginkább mérsékelni. A Tanács ismételten hangsúlyozza, hogy az uniós korlátozó intézkedések megfelelnek a nemzetközi jog, különösen az emberi jogok nemzetközi joga, a nemzetközi humanitárius jog és a nemzetközi menekültjog szerinti valamennyi kötelezettségnek. Kiemeli annak fontosságát, hogy az uniós szankciós politika teljes mértékben megfeleljen a humanitárius elveknek és a nemzetközi humanitárius jognak, többek között adott esetben a humanitárius kivételeknek az uniós szankciórendszerekbe való következetes belefoglalása, valamint annak biztosítása révén, hogy hatékony keret álljon rendelkezésre az ilyen kivételeknek a humanitárius szervezetek általi alkalmazására. A Tanács elismeri, hogy a humanitárius szervezetek számára további gyakorlati támogatást és/vagy iránymutatást kell nyújtani a különböző uniós szankciórendszerekben őket megillető jogok és felelősségek tekintetében, és folytatni kell a humanitárius segítségnyújtásban részt vevő felek közötti párbeszéd előmozdítását. A Tanács adott esetben fontolóra fogja venni, hogy a nemzetközi humanitárius jog súlyos megsértése az uniós szankciórendszerekbe való felvétel indoka lehessen, biztosítva ugyanakkor, hogy a humanitárius tevékenységekre gyakorolt esetleges negatív hatások elkerülhetők legyenek.
15. A Tanács ösztönzi az EU-t és tagállamait, hogy az „Európa együtt” megközelítésre építve erősítsék az együttműködést és a koordinációt a kollektív és koherens eredmények, valamint a nagyobb hatás elérése érdekében, garantálva ezáltal, hogy az EU továbbra is vezető partner maradjon. A Tanács ugyanebben a szellemben üdvözli azt a javaslatot, amelynek célja egy európai humanitárius reagálási kapacitás kialakítása annak érdekében, hogy az EU szükség szerint nagyobb mértékben hozzájáruljon a humanitárius reagálás területén fennálló hiányosságok megszüntetéséhez, lehetővé téve ezáltal, hogy a humanitárius segítség teljes körű koordináció mellett, átfedések nélkül, a meglévő mechanizmusok keretében gyorsan célba érjen. Ösztönzi a Bizottságot, hogy konzultáljon a tagállamokkal a reagálási kapacitás létrehozásáról, és gondoskodjon az ENSZ-szel és az érintett humanitárius partnerekkel folytatandó párbeszédéről.
16. A Tanács támogatja az EU-nak a humanitárius segítségnyújtás terén való szerepvállalását és központi szerepét, továbbá az EU és a tagállamok, valamint a humanitárius partnerek közötti folyamatos párbeszédet. A Tanács üdvözli, hogy a Bizottság európai humanitárius fórumot szándékozik szervezni, amelynek célja a humanitárius kérdésekre vonatkozó magas szintű stratégiai megbeszélés elősegítése, valamint az ENSZ rendszerén belüli fő partnerekkel, nemzetközi szervezetekkel, a Nemzetközi Vöröskereszt és Vörösféldhold Mozgalommal, a civil társadalommal és egyéb donorokkal való folyamatos párbeszéd fenntartásának ösztönzése.